

هېچقانداق نەرسە شەرت ئەمەس،
ھەتتاكى <اللهنىڭ كەلەمىسىنى ئالىي
قىلىش> دېگەن نىيەتنى قىلىشىمۇشەرت
ئەمەس» دېگەن سۆزىنى نۇرغۇن كىشىلەر
خاتا چۈشىنىۋالغان. ئۇلار «بۇنداق
دېگەنلىك — اللهنىڭ كەلەمىسىنى
ئالىي قىلىشنى مەقسەت قىلماي،
مەسىلەن، دېمۆكراتىيە، ئىلمانىزم
يىاكى باشقىا نەرسىنى مەقسەت قىلسا
دۇرۇس بولىدۇ» دەپ چۈشىنىدۇ. بۇ بىر
خاتا جۈشەنچە بولۇپ، يۇقىرىقى ھەدىس
ئاشۇ چۈشەنچىگە رەددىيەدۇر. ئالىملار
نۇرغۇن كىشىلەر خاتا چۈشىنىۋالغان
بۇ سۆزگە: «ئۇنداق دېگىنى، اللهنىڭ
كەلەمىسى ئالىي بولۇپ بولغان بىر
مۇسۇلمانلار دۆلىتىگە كاپىرلار بېسىپ
كىرىگەن بولسا، مۇسۇلمانلار <اللهنىڭ
كەلەمىسىنى ئالىي قىلىش> دېگەننى
شەرت قىلماي جەڭنى قىلىۋەرسە،
ئەمەللىيەتتە اللهنىڭ كەلەمىسى ئالىي
بولغان بولۇپ بىردى. شۇڭا اللهنىڭ
كەلەمىسىنى ئالىي قىلىشنى نىيەت
قىلىشىمىز شەرت ئەمەس» دەپ
جۈشەنچە بېرگەن.

پ برقی زاماندا مهیلی دیموکراتییه
یاکى ئىلمانىزم ۋە ياكى مىللەتچى
بۈلسۈن، شۇلا رىنىڭ مەقسىتىنى ئىشقا
ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئۇلار بىلەن بىر
سەپ بولۇپ جەڭ قىلىساق دۇرۇس
بۈولىدۇ» دەپ اللەننىڭ كەلەمىسىنى
چۈشۈرۈۋېتىپ ياكى بىر كاپىرنىڭ
كەلەمىسىنى چۈشۈرۈۋېتىپ يەنە بىر
كاپىرنىڭ كەلەمىسىنى تىكىلەش
ئۈچۈن جەڭ قىلىش — باىلدۇر»
دېگەن مەننىڭ چىقىدىغانلىقى.

هڪمهٽ دُوردانيلري

1

کیشلمرنساٹ کاپیر یا کی مُؤمننگہ
ولونوشی اللہ نیاٹ ہو کمیڈیو: «ئی
نسانلار، اللہ سلسلہ نی یاراتتی،
سلسلہ دن کاپر لارمُو بار وہ
مُؤمننلہ رمُو بار» (سُورہ تہغابون ۲- ئایت)
شوگا ئوچینچی بیر خل ئاتالغونی
سزدھے شہریتہ بیلەن ئویناشقانلىق
ولغىنیدهك، تېبىعىت دۇنياسىغا ھەم
چاقچاق قىلغانلىقتۇر.

— شەيخ ئابدۇلئەزىز تەرفى

2

هەر جایدیکى مۇسۇلمانلارنىڭ
قەملىرىگە غەمخان بولۇش، ئۇلارنىڭ
عالىغا نەزەر سېلىش، ئۇلارنىڭ
وللىرىنى توغرىلاپ قويۇش،
وھتاجىلىرىغا ياردەملىشىش ۋە
ئۇلارنىڭ زۇلۇمغا ئۇچرىغانلىرىغا
اردەم بىرىش — هەر زاماندىكى
يىغەمبەر ۋە ئىسلاماتچىلارنىڭ
وۇتقان يولىدور شۇقى سەن ئۇ يولدىن
ولتۇرۇۋالىمىخىن، ھېچنەرسە سېنى
بۇ يولدىن توسۇپ قويىمىسۇن. مانا بۇ
— ھەققىي يولىدور.
— شەيخ سۇلايمان ئۇلۇان

بىدكمۇ ھېرىسمەن بولىدىغانلىقى . مەسىلەن، شۆھەرت، داڭق چىقىرىش، باشقىلارنىڭ ماختىشىنى قولغا كەلتۈرۈش دېگەندەك . بۇ خىل ھېرىسلەقنىڭ ماددىي مەنپەئەتلەرگە ئېرىشىشكە بولغان ھېرىسلېقتىن تۈۋەن بولمايدىغانلىقى . دېمەك، مانا بولارنىڭ ھەممىسى نەپسىنى ھالاڭ قىلغۇچى نەرسىلەر ھېسابلىنىدۇ . ئون بىرىنچى، مۇجاھىدىنىڭ «اللهىنىڭ كەلىمىسىنى ئالىي قىلىش» دېگەن مەقسەتكە ئېرىشىش ئۈچۈن ئۆز نىيەتىنى دائىم تەكشۈرۈپ تۇروشنىڭ رۆزۈرلىكى . خۇددى ئىمام تەھاۋى رحىم الله ئېيتقاندەك بۇ ھەدىستىن شۇنداق پايدا باركى، جەڭ قىلغۇچى مۇجاھىد ئۈزىنىڭ جەڭ قىلغانلىقى بىلەنلا شەھىدىلىككە ھەقلق بولالمايدۇ ھەتتاكى ئۇنىڭ نىيىتى اللهىنىڭ كەلىمىسىنى ئالىي قىلىش بولمىغانغا قىدەد .

ئۇن ئىككىنچى، جىهادنىڭ ئىخلاصقا ۋە نىيەتنى ساپلاشتۇرۇشقا مۇھتاج بولىدىغان بىر ئىبادەت ئىكەنلىكى .

ئۇن ئۈچىنچى، «في سَبِيلِ اللهِ» دېگەن سۆزنىڭ پەقەت ئۆزىنىڭ جىهادى ئارقىلىق اللهنىڭ كەلەمىسىنى ئالىي قىلىشنى مەقسەت قىلغان كىشىلەرگىلا خاس بولخانلىقى .

ئۇن تۆتىنچى، ئىللارنىڭ «قاداق بىر كاپىر مۇسۇلمانلار يۇرتىغا بېسىپ كىرسە، شۇ يۇرتىتىكى مۇسۇلمانلارغا جىهاد پەرز ئەين بولىدۇ. پەرز ئەين جىهادتا ۋە قوغىدىنىش جىهاددا

لار ملیقى . شۇنداق لازىمىنىڭ بولۇغاندا ئۇنىڭ ئەڭ ئاخىرقى مەقسىتى بېقىتەت ھەقنى ئالىي قىلىش ۋە ھەققە ياردە ملىشىش بولىدىغانلىقى . ئەمەلننىڭ ئالتنىچى ، ئاشقى كۆرۈنۈشلىرىنىڭ ئۆزئارا ئوخشاب قېلىشىنىڭ ھەرگىزمۇ ئىچكى نىيەتلەرنىڭ ئۆزئارا ئوخشاش بولۇشىنى كەلتۈرۈپ چىقارمايدىغانلىقى . يەنى ھىجرەت، جىهاد دېگەنلەرنىڭ كۆرۈنۈشلىرى ئوخشاشىتەك قىلىسىمۇ لېكىن مەقسىتى ھەر خىل بولىدۇ . يەتنىچى ، ئاخىرەتلىك ئەمەلنى قىلىپ تۇرۇپ دۇنيالىقنى مەقسەت قىلىشىن قاتىق ئاكاھ بولۇش لازىمىلىقى .

سەكىزىنچى، جىهادنىڭ ئىنتايىن ئۈلۈغ ۋە شەرەپلىك بىر ئىبادەت ئىكەنلىكى . بۇنىڭ شەرەپلىك بولۇشىنىڭ سەۋەبىي جىهاد قىلىشتىكى سەۋەبىنىڭ شەرەپلىك بولغانلىقىدا. ئۇ بولسىمۇ ئالىي كەلمىسىنى ئالىي قىلىشتۇر. توققۇزىنچى، اللەنىڭ كەلمىسىنى ئالىي قىلىش، اللەنىڭ شەرىئىتىنى ئوستۇن قىلىش ۋە تەمكىنلىككە ئىنگە قىلىشنىڭ بىردىنبىر يولىنىڭ قوراللىق جەڭ قىلىش ئىكەنلىكى . مانا مۇشۇ يول ئارقىلىقا اللەنىڭ كەلمىسى ئالىي بولالايدۇ.

ئۇنىڭچى، نەپسىنىڭ ئۆزىنگە چۈشلۈق مەنىۋى ئېھتىياجلىرى بار بولۇپ، نەپسىنىڭ ئۆزىنىڭ ئەنە شۇ ئېھتىياجلىرىنى قاندۇرۇشقا

نچسلری

بىلىش ۋە ئىشلارنى ئېنىقلاشتا
بىسىرەت (پاكت) بىلەن
مېڭىشنى تەلەپ قىلىش دېگىندەك
خىسىلەتلەرنىڭ ساھابىلەرنىڭ مۇشۇ
بىزلەرنىڭ ساھابىلەرنىڭ مۇشۇ
خىسىلەتلەرىنى ئۈلگە قىلىشىمىز
لازىملقى.

ئۈچىنجى، نەپسىگە بويىسۇنۇشنىڭ
خەتلەكلىكى. نەپس ئۆز
ئىگىسىنى كىشىلەرنىڭ ماختىشى
ۋە مەدھىيلىشنى قولغا كەلتۈرۈش
ئۈچۈن ھالاكەتكە سۆرەپ ماڭغاندا،
شۇ نەپسىنىڭ چاقىرىقىغا
ئەگىشىشتىن ئاكاھ بولۇش
لازىملقى. چۈنكى نەپسىنىڭ بۇ
چاقىرىقىغا ئاۋاز قوشقاندا، نەپسىنىڭ
ئىگىسىنىڭ قىلغان ئەملى ۋە
ئىبادىتىدىن ئالىدىغان نېسىۋىسى
بىقىت «دېيىلىپ بولىدۇ» («باتۇر پالۋان» دەپ
ئىبارەت بولىدۇ («باتۇر پالۋان» دەپ
ئاتىلىپ بولغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ).
تۆتىنچى، ھەقنىڭ يوللىرىنىڭ بىر
بولىدىغانلىقى، باتىلىنىڭ يوللىرىنىڭ
بولسا ناھايىتى كۆپ بولىدىغانلىقى.
بەشىنچى، مۇجاھىدىنىڭ
ئۆز نەپسىنىڭ تەممىسىدىن خالى

عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: الرَّجُلُ يُقاتَلُ لِلْمُغْمَضِ، وَالرَّجُلُ يُقاتَلُ لِلْدُكْرِ، وَالرَّجُلُ يُقاتَلُ لِيُرْبِي مَكَانُهُ، فَمَنْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؟ قَالَ: «مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلْمَةُ اللَّهِ هِيَ الْغَائِبَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ».
أَبْوَ مُوسَى ئَدْشَهْرِي رضي الله عندهن
نه قيل قيلينبيپ، ئۇ مۇنداق دەيدۇ:
«بىر كىشى رەسۇلۇللاھ ئەنسىڭىز يېنىغا
كېلىپ: بىر كىشى غەنیيمەت
ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىدۇ، يەنە بىرى
نام- ئاتاققا ئېرىشىش ئۈچۈن ئۇرۇش
قىلىدۇ، يەنە بىرى ئۆزىنى كۆرسىتىش
ئۈچۈن ئۇرۇش قىلىدۇ. قايىسىسى الله
 يولىدا ئۇرۇش قىلغان بولىدۇ؟» دەپ
سورىغاندى، رەسۇلۇللاھ ئەنسىڭىز: «كىمكى
اللهنىڭ كەلىمىسىنى ئالىي قىلىش
ئۈچۈن ئۇرۇش قىلسا، ئەنە شۇ الله
 يولىدا ئۇرۇش قىلغان بولىدۇ» دەپ
جاۋاب بەردى».

هەدیستەن ئېلىنغان پايدىلار
بىرىنچى، مۇجمەل ۋە چۈشىنىكىسى
بولغان دىننىي مەسىلىلەر ھەققىدى
ئىلىم ئەھلىلىرىدىن پەتىۋا سورا شىنىڭ
لازىمىلىقى .
ئىككىنچى، ساھابىلەردىن ھەققىنى

دُنیا کاملاً ہے

ئەھلى سۈننە ۋە لجامائە ئەقىدىسى ھەققىدە چۈشەنچە

رسول‌الله ﷺ مؤنّداق دېگەن: «قەلبىدە قىچا چاغلىق ئىمانى بار كىشى دوزاخقا كىرمەيدۇ» (مۇسىم توپىلغان). ئەھلى سۈننە ۋە جامائەدىكىلەر مانا بۇ شەرىي نۇقتىنى چىقىش قىلىپ تۇرۇپ قىبلە ئەھلىدىن ھېچبىر كىشىنى ھەرقانداق گۇناھ بىلەن كاپىرغا چىقىرىۋەرمەيدۇ. لېكىن ئىماننىڭ يىلتىزى يوقاپ كېتىشكە سەۋەب بولىدىغان گۇناھ ئۆتكۈزگەن بولسا كاپىرغا چىقىرىدۇ. چۈنكى الله تعالى مۇنّداق دەيدۇ: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَعْفُرُ أَنْ يُشَرِّكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ «الله ھەقىقەتەن اللهقا شېرىك كەلتۈرۈش گۇناھىنى مەغپىرەت قىلىمايدۇ، خالىغان ئادەمنىڭ ئۇنىڭدىن باشقىدا گۇناھىنى مەغپىرەت قىلىدۇ» (سۇرە نىسا 48 - ئايەتنىڭ بىر قىسىمى).

رسول‌الله ﷺ مؤنّداق دېگەن: «مبىنىڭ يىنىمغا جىبرىئىل ئەلەيھىسسالام كېلىپ شۇنداق خۇشخۇر بەردىكى: <ئى مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام! سېنىڭ ئۇمۇمىتىڭدىن كىمكى اللهقا شېرىك كەلتۈرۈمكەن

هـل قـلـمـيـز، نـبـمـدـهـپ قـوـرـهـيـش
مـلـلـتـنـيـاـث ئـىـشـيـغـا ئـارـلـىـشـيـقـاـلـيـمـيـز،
نـبـمـدـهـپ ئـولـاـغا جـىـنـىـمـىـزـنى سـبـلـىـپ
بـهـرـگـوـهـهـكـمـيـزـ؟!» دـېـمـهـسـتـىـنـ، رـهـسـوـلـلـاـهـ
عـلـىـنـىـ ۋـەـ دـىـنـىـ هـىـمـاـيـهـ قـىـلـىـشـ ئـوـچـونـ
پـوـقـۇـنـ بـىـرـ مـىـلـلـهـتـنـىـ قـورـبـانـ قـىـلىـشـقاـ
تـهـيـيـارـ تـۇـرـدىـ.

ئون ئىككىنچى، جەننەتكە ئېرىشىشكە ھەقلقىلۇق بولغان ھەقىقىي
 شەھىد بولۇش ئۈچۈن، مىللەت ۋە ۋەتهن
 ئۈچۈن ئەمەس بەلكى اللەنىڭ دىنىنى
 ئۈستۈن قىلىش ئۈچۈن ئۇرۇشقان
 بولۇشى شەرت ئىكەنلىكى. چۈنكى ئەمەر
 ئىبىنى سابىت رضى اللە عنە ۋە قۇزمان دېگەن
 ئىككى كىشىنىڭ بىرىنىڭ جەننەتكە،
 يەنە بىرىنىڭ دوزاختا بولۇشىدىن ئىبارەت
 پەرقىلىق ئاقپۇت ئۇنىڭ دەلىلىدۇر.

ئۇن ئۈچىنچى، مىيتىكە يىغلاشنىڭ تەبئىي ئىنسانىي تۈيگۈ ئىكەنلىكى. ئىسلام ئىنسانىيلىق دىنى بولۇپ، ھېس-تۈيغۇلارنى ئىپادىلەشنى ھارام قىلىمايدىغانلىقى لېكىن شۇ ۋاقتىنىڭ ئۆزىدە بۇ ئىپادىلەش نەپسى - خاھىش ئاساسىدا ئەمەس بىلكى ھېكمەت ۋە ئەقىل ئاساسىدا بارلىققا كېلىشنى تەلەپ قىلىدىغانلىقى. شۇڭا ئىسلام ئۆلۈم ئالدىدىكى سەلبىي ئىپادىلەشنى ھارام قىلغانلىقى. چۈنكى بۇنداق ئىپادىلەشتە پىسخىكۈشى زىيانلار بولۇپلا قالماستىن بىلكى يەنە بەندە بىلەن بەندىنىڭ رەببى ئوتتۇرسىدىكى ئىمانىي ھېس- تۈيغۇلاغا مەلۇم زىيانلا يادو.

رئیس-رئیس - سرمه زیست-بر رئیس
ئون توئینچی، پەیغەمبەر ﷺ نىڭ
قۇئانىنى كۆپ يادلىغانلارنى ئاز
يادلىغانلاردىن ئۆستۈن كۆرۈشى —
قۇئانىنى كۆپ يادلىغانلارنىڭ ئاز
يادلىغانلاردىن ئالىمراق بولغانلىقى
سەۋەبىدىن ئىكەنلىكى. چۈنكى ئۇ
زاماندىكى قۇرئان يادلىغان ئۆلىمالار
قارىلار دەپ ئاتىلىدۇ. ئۇلارنىڭ تىلى
قۇرئان تىلى بولغانلىقى ئۈچۈن
قۇرئان ۋە ھەدىس ئەھكاملىرىنى
بەكىرەك چۈشىنەتتى.

سہ بیبلہر سہ هیپسی

۱. تۆۋەندىكى تېپىشماقلارنى
قىنى كىم تېز ھەم توغرا
تاپالايدۇ؟

غىڭ - غىڭ قىلىپ يىغلايدۇ،
قونسا قاننى شورايدۇ.

2. تۆۋەندىكى شېئرىي
تېپىشماقنى تېپىپ بېقىڭ

ئاپىئاق، ئاپىئاق، تاش،
تۆت بۇرجهكلىك چاقماق تاش،
چىشقا باسساڭ قاتىقىق تاش،
حابىغا سالسالىڭ تاتلىق، تاش، .

ئالدىنلى ساندىكى تېيىشماقلارنىڭ حاۋاىي:

1. سُوپُورگه.
2. ئانا.

الله عنه دبگەن ئەنسارىغا ئالاھىدە
سلام يەتكۈزگەنلىكىدىن شۇنى
كۆرۈۋالا يمىزكى، مەسىئوللارنىڭ
ئۆزىنىڭ قول ئاستىدىكىلەرنىڭ
كۆڭلىنى ئىزدەش بولسا قوماندانلاردا
بولۇشقا تېگىشلىك سەنگۈرلۈك وە
ئىسىل ئەخلاقلاردىن ئىكەنلىكى.

توقۇزىنچى، سەئىد ئىبىنى رەبىء
رضى الله عنەنىڭ الله تەرەپتىن بىرىلگەن
«جەننەتنىڭ پۇرېقىنى پۇراش» تىن
ئىبارەت كارامەتكە مۇيەسسەر
بولغانلىقى.

ئونىنچى، سەئەد ئىبىنى رەبىء رضى الله
 عنەنىڭىڭ ئۆز مىللەتتىنى رەسۇلۇلاھ ﷺ
 پىدائىي بولۇشتىن ئىبارەت پەخىرىنى
 قولغا كەلتۈرۈشكە قىزىقتۇرغانلىقى
 ھەممە ئۇلارنىڭ ئەقلى ۋە روھى
 «مىللەتتىمىز يوقىلىپ كەتمىسۇن،
 مىللەتتىمىز ساقلىنىپ قالسىۇن»
 دەيدىغان تار مىللەتچىلىك ۋە
 يۇرتۇزارلىق خاھىشلىرىدىن ئاللىبۇرۇن
 ئازاد بولۇپ بولخانلىقى:

رئون بىرىنچى، سەئىد ئىبىنى رەبىء
رضي الله عنهنىڭ: «قەۋىممىزنىڭ ئىچىدە
كۆزى پىلىدىلاب تۇرىدىغانلا كىشى
بولىدىكەن، رەسۇلۇللاھ ﷺنى زىيان-
زەخەمەتتىن قوغدىشىڭلاركېرەك» دېگەن
سوْزىدىن، بوجۇنكىدەك رەسۇلۇللاھ
نىڭ دەپسەندە قىلىنغان ئاپرۇيى،
دىنى ۋە شەرىئىتىنى قايتا تىكىلەش
هارپىسىدا تۇرۇۋاتقان سەممىمىي - سادىق
مۇجاھىدلار جامائەسىنى ياردەمىزى
تاشلاپ قويغان مىليارد مۇسۇلمانلار،
بولۇپمۇ «ئۆزىمىزنىڭ يۇرتىنىڭ
جىھادى بولسا قىلىمىز، باشقا
مىللەتلەرنىڭ جىھادىغا ئارىلاشمايمىز»
دەپ مۇجاھىد قېرىنىداشلىرىنى
اللۇزۇ تاشلاپ قۇشتاتا...

يالغوز تاسلاپ فويوغاغان هەر مىللەت
 مۇسۇلمانلىرىنىڭ تەسىرلىنىشى،
 لېكىن ئۇلارنىڭ كۆپىنچىسىنىڭ
 قەلبلىرىنىڭ قېتىپ كەتكەنلىكى.
 قاراڭ! سەئد ئىبىنى رەبىئىنىڭ قەۋۇمى
 بولغان مەدىنىلىك ئەنسارىلار «بىز
 ئۆزىمىزنىڭ مەسىلىسىنى ھەل
 قىلىميمىز، بىز ئۆز يۈرۈمىزنىڭ ئىشىنى

عنه قدهم قليب: «ئۆزىدىن باشقان ئىلاه بولمىغان الله بىلەن قەسەمكى، بۇ ئايەتتە دېلىلگىنى ھەر فۇرييەلە رۇدۇر» دەيتتى. يەنى اللهقا بەرگەن ئەھدىسىنى مۇستەھكم ئورنىتىپ بولغاندىن كېيىن ئۇنى بۇزىدىغان ۋە الله ئۇلاشقا بۇيرۇغان سىلە-رەھىمنى ئۆزىدىغان، يەر يۈزىدە بۇغۇنچىلىق قىلىدىغان كىشىلەر دەل مۇشۇ كىشىلەر (يەنى خاۋارىچلا)، دۇر.]

خاۋارىجلارنىڭ بۇ ھەقتىكى ئالامەتلەرنىڭ يەنە بىرى شۇكى، ئۇلار ئەھدىلەرگە رئايىه قىلىش ۋە ئۇنى بۇزما سلىق ياكى ئەھدىلەرگە خىيانەت قىلما سلىقنى «خىيانەت»،

«دندىكى، ئېسلىلقتىكى ۋە ئەركەكلىكتىكى نۇقسان» دەپ ھېسابلايدۇ. شۇنداقلا «سوڭولوشكە تېگىشلىك ئىش»، «پىكىرىي جەھەتتىكى ئەركەك - چىشلىق (يەنى ئايال كىشى مىجهزلىك)»

وْه «کاپیرغا ياردەم بەرگەنلىك» دەپ
قارايىدۇ. ئۇلار: «مانا بۇ ئەھدىلەرگە
ۋازىا قىلىش جىهادمىزىخا ۋە
جىهادمىزىنىڭ تەلەپلىرىگە زىت
كېلىدۇ» دەپ قارىشىدۇ. (الله تعالى
بىزنى ئۇلارنىڭ رەزىللىكىدىن ۋە بۇ
يامان ئەخلاقلىرىدىن ئۆز پاناھىدا
سا قىلىسۇن !)

بىز بۇنىڭغا نېمىدەپ رازى
بۇلماغۇدەكمىز؟! مەن چوقۇم بۇنىڭغا
اللهىن ساۋاب ئۆمىد قىلىمەن وە
ئىلۋەتتە سەۋر قىلىمەن، إن شاء الله!»
دېدى.

بۇ جەڭدىن ئېلىنغان پايدىلار

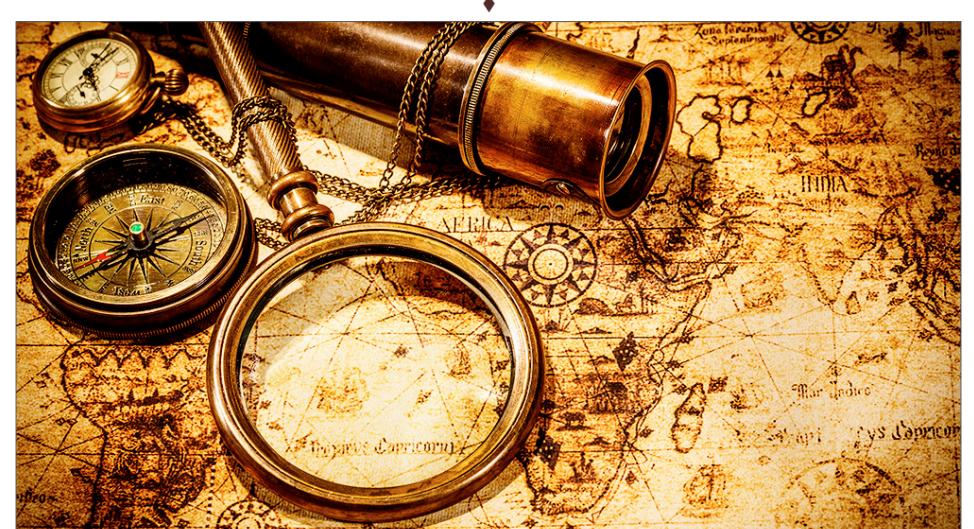
بىرىنچى، پىتنىگە چۈشۈپ
قېلىشتىن خالىي بولۇش شەرتى
ئاستىدا ئاياللارنىڭ جىهادقا
قاتنىشىشنىڭ يوللۇق ئىكەنلىكى.
ئىككىنچى، جىهادتىن سۇسىلىشىپ
قالغان وە چېكىنىشكە تەرەددۈت
قىلغان ئەرلەرنى شىجائەتلەندۈرۈشتە
ئاياللارنىڭ وە ئۇلارنىڭ دەۋتىنىڭ
چوڭ رول ئوينايىدىغانلىقى.

ئۈچىنچى، ئاياللارنى جىهادقا
ئېلىپ چىقىش ياكى چىقىمىسىلىق
ئىشەنچلىك جىهادى ئەمىرلەرنىڭ
تەرتىپى بىلەن بولۇشى كېرەكلىكى.
تۆتىنچى، رەسوللەھ ﷺ
بىلەن قىزى پاتىمە رضى الله عنها
ئوتتۇرسىدىكى ئاتا - باللىق
پەۋقۇئادەدە
رىشىتىسىنىڭ
چوڭقۇرلۇقى. شۇڭا پەيغەمبەر ﷺ:

شەھىدەلەرنى بىر يەرگە يىغىش
ۋە ئۇلارنى دەپنە قىلىش

رسۇلۇللاھ ئۇھۇد شەھىدىلىرىنى
بىر يەرگە جەملەپ، ئۇلارنى يۇيماستىن
كىيىم- كېچەكلىرى بىلەنلا دەپنە
قىلىدى. رسۇلۇللاھ ھەر ئىككى ياكى
ئۆج كىشىنى بىر قەبرىگە دەپنە قىلغان
بولۇپ، ئۇلاردىن قايسىسى قۇرئاننى كۆپ
يادقا ئالغان بولسا شۇنى بالدور قەبرىگە
قويدى. رسۇلۇللاھ ھەمزە رضى الله
عنهغا ئىچى ئاغرۇپ (قاىغۇرۇپ) قاتتىق
يىغلىدى. رسۇلۇللاھ ھەمزە رضى
الله عنەنى قىبلە تەرەبکە قوپىپ، ئۇنىڭ
جىنازىسى ئالدىدا ئۆزە تۇرۇپ ئوكسۇپ -
ئوكسۇپ يىغلاپ كەتتى. ھەمزە رضى
الله عنەنىڭ ھەمشىرىسى سەفييە رضى
الله عنها ھەمزە رضى الله عنەغا قارىماقچى
بولغانىدى، رسۇلۇللاھ ئۇنىڭ
ئوغلى زۇبەيرگە ئانىسىنى قايتتۇرۇپ
كېتىشنى بۇيرۇدى. سەفييە رضى الله عنها:
«نىمە ئۈچۈن قايتىپ كەتكۈدە كەمەن؟
ماڭا قېرىندىشىمنىڭ جەستىنىڭ
پاچىلانغانلىق خەۋىرى يەتكەن تۇرسا!
نىمە ئىش يۈز بەرگەن بولسا الله يولىدا

پرقدیر تاریخی

قەدیمکى ۋە ھازىرقى زاماندىكى خاۋارىجىلار

بەرگەن ۋەدىسىنى بۇزىدۇ. اللە ئۇلاشقا
بۇيرۇغان شەيئىنى ئۆزۈپ قويىدۇ (يەنى
سىلە-رەھىم قىلىمايدۇ). يەر يۈزىدە
بۇزۇقچىلىق قىلىدۇ؛ ئەنە شۇلار زىيان
تارتۇقچىلاردۇر» (سۈرە بىقدەرە 27- ئايىت).

ئىمام قۇرتۇبى «تەپسىر قۇرتۇبى»دا
بۇ ئايىت توغرىسىدا مۇنداق دېگەن:
[سەئىد ئىبىنى ئېبۇ ۋەققاس رضى اللە
عەننىڭ ئوغلى مۇسەئەبتىن نەقىل
قىلىنىپ، ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «مەن
دادام (يەنى سەئىد ئىبىنى ئېبۇ ۋەققاس
رضى اللە عنە) دىن بۇ ئايىتتىڭ مەنسى
تۇغىرىلىق سورىخىننىدا، ئۇ مۇنداق
جاۋاب بەردى: <بۇ ئايىتتە دېلىكىنى
ھەرۈرىيەلەر (يەنى خاۋارىجلار) دۇر».

سەئىد ئىبىنى ئەبە ۋەققاس، دەمەن
تۇلارنىڭ بەشىنچى سۈپىتى —
ئەھدىلەرگە ۋە ئامانەتلەرگە
خىيانەت قىلىش ۋە سەل قاراش
خاۋارىجلارنىڭ سۈپەتلەرىدىن بىرى
شۇكى، ئۇلار ئەھدىلەرگە ۋە ئەھدىلەرنىڭ
ھۆرمىتىگە رئايىھە قىلىمايدۇ. ئەھدىلەرگە
خىيانەت قىلىش — ئۇلارنىڭ
ئايىرلىماس سۈپىتىدىر. شۇڭا ئۇلار ئەھدە
ۋە ئامانەتلەرنىڭ ھۆرمىتىگە رئايىھە
قىلغاندىن كۆرە، تۆكۈش ھارام بولغان
قانىنى تېبىخىمۇ تېزراق تۆكىدى. ئۇلار
ھارام قانىنى تۆكۈشكە بەك ھېرىستۇر؛
شەرئەتتە قوغدىلىدىغان ئىززەت،
ھۆرمەت ۋە نومۇسلارغا تاجاۋۇز قىلىشقا
ھېرىستۇر. چۈنكى اللە تعالى مۇنداق دەيدۇ:
«ياسىقلار اللە ۋەدە ئالغاندىن كىسىن

گرین «ئۇرۇش ئىستراتېگىيىسى» ناملىق كتابىدا مۇنداق دەيدۇ: ئىشەنج ماركىسى بولغان نام- ئابروپىنى ئىنتايىن دىققەت بىلەن ياسىشىڭ (تۇرغۇزۇشۇڭ) ۋە ئۇنى قوغدىشىڭ ھەمدە دائما ئۇنىڭغا قىلىنغان ھەرقانداق ھۇجۇملارنى چېكىندۈرۈشۈك كېرەك». پەقەت نۇرغۇن قانلار ۋە نەچە ئۇن يىللار تۇرمىلەرde يېتىپ، ۋە ھېشىلەرچە قىينىلىش قۇربانلىقلرى سەۋەبلىكلا (بەدىلىگە) كۆچىلىك خەلق ئاممىسىنىڭ زىھىنide ئاران سىزىلغان ئىسلامىي جامائەتلەرنىڭ نۇرۇق سىماسى ئازغىنە ماددىي ياردەم ياكى سىياسىي ياردەم سەۋەبلىك سەتلەشتۈرۈپ تىلىدۇ. بۇ جامائەتلەر ئۆزلىرىنىڭ قاتىق مەنپەئەتى بولغان ئىشەنج ماركىسى (يەنى نام- ئابروپى) دىن زىيان تارتىپ بولغاندىن كېپىن، يۇمىشاق مەنپەئەت بولغان سىياسىي جەھەتتە قوللاشlar توختىلىدۇ ۋە ماددىي جەھەتتىكى ياردەملىر ئۆزۈلىدۇ.

پەرقى بولۇشى ئۈچۈندۇر. روبىرت گىرىننىڭ «ئىشخال قىلىقلىش قائىدىلىمرى» ناملىق كىتابىدا: «يېقىن مەنپەئەتتىن خۇشاڭ بولۇپ كېتىش ييراق خەتلەرنى ئۇنتۇلۇرۇيدۇ» دېلىكەن. بۇ ۋاقتىنا «يۇمىشاق مەنپەئەت» بولغان يۇرتلار ئۆزلىرىنىڭ ئاھالىلىرىنىڭ بېشىغا يىقىلىدۇ. شۇنىڭدىن كېيىن يۇرتلار ئەسلىدىكى ھاكىمىيەتلەرنىڭ قوينىغا قايتىدۇ. لېكىن بۇئىش كىشىلەرنىڭ مەنئۇيىتى سۇنۇپ، ئىنقىلاپچىلارنىڭ ئۇيۇشۇش ۋە ئەسكەرلىككە تۆپلىنىش كۈچى زەئىپەشكەندىن كېيىن ئىشقا ئاشىدۇ. ساموئىل خانىتىكتۇن «مەدەننەتەلەر توقۇنۇشى» ناملىق كىتابىدا مۇنداق دەيدۇ: «تارتقان زىيانلار 100 مىڭ ھەتكى سانى مەتكەندە ۋە مۇساپىرلارنىڭ سانى مەليونىغا يەتكەندە ھەمدە بىرۇت، گرۇزنى ۋە فوكوفارغا ئوخشىغان يۇرتلار خارابىلىككە ئايلانغاندا، كىشىلەر: <... ساراڭلىق... ساراڭلىق...> بولدى يېتىر... بولدى يېتىر...!! دەپ ۋارقىراپ-جارقىراشقا باشلايدۇ». شۇنداقلا ئىسلامىي جامائەتلەر پۇتون قاتلامالار بويىچە خەلقئارالىق لۇكچەك دۆلەتلەردەن سىياسىي ياكى ماددىي جەھەتلەردە قوللاشقا ئېرىشىش ئارقىلىق ئۆزىدىكى ئەڭ مۇھىم نەرسە بولغان نامى (يەنى ئىشىنچسى) نى قۇربان قىلىقلىتىدۇ. روبىرت

پەزىزلىقان ئۆزىنى ھالاڭ قىلىش ئىنقلابى

ئۇرگىرىشچان، شەكللىي ھوقۇقلار
نى قايتۇرۇۋالدى ھەمەدە ئۇلارنىڭ
ئاققۇشتى تۈرمىگە تاشلىنىش بىلەن
يەكۈنلەندى .

ئىگىلىرىنىڭ قوللىرىغا قوللىرىنى
قويغان كىشىلەر ئىدى. بۇ يەردىكى
مىسىلە مۇرسىنى قوللادىغان
ئادەملەر تۆپىدىكى مىسىلە
بولماستىن بىلكى كىمگە قارشى
ئىنقىلاپ قىلىپ چىققانلىقىنى
بىلمەيدىغان «سەرخىلار»نىڭ
مىسىلىسىدۇر. دەرۋەقە، بېسىم
پەسەيگەندىن كېيىن ھەقىقىي
ھوقۇق (يەنى فاتتىق مەنپەئەت)
نىڭ ئىگىلىرى مۇسىلىلارغا چۈشۈپ
بەرگەن يۇمىشاق مەنپەئەتلەر (يەنى
مۇرسىنى سايلىغان 51%
سايلغۇچىلار ئەمەلىيەتتە غەننۇشى
ئېيتقاندەك كۈچ - قۇۋۇۋەتتىن
ئايىلغانلار ئەمەس ئىدى. ئۇ
سايلغۇچىلارنى كۈچ - قۇۋۇۋەتتىن
ئايىپ قويغانلار بولسا پەقهت يېرىم
 يولدا توختىۋېلىشقا ۋە مەيدانلارنى
نامايشلاردىن بوشتىشقا رازى
بولغان ھەمدە بىر ياكى ئىككى
ھوقۇقنى يېقتىشقا رازى بولۇپ،
قالغان ھوقۇقلارنى ئۆز بېتى
قويۇپ قويغان ۋە شۇ ھوقۇقلارنىڭ

سیاسی ئسلامچىلارنىڭ تەجربىلىرى

داهییسى راشد غەننۇشى «ھوقۇقلار ئىچىدىكى ھەقىقىي ھوقۇق (يەنى قاتتىق مەنپەئەت) قايسى ۋە ئۇنىڭ ئىچىدىكى شەكللىي ھوقۇق (يەنى يۇمشاق مەنپەئەت) قايسى؟» دېگەن بۇ ئىككى نەرسىنىڭ ئارسىنى پەرق ئېتەلمىگەنلىك خاتالىقىنى ئېتىراپ قىلغان. بۇ يىغىنغا ئەينى چاغدا گېرمانىيە ھانىس زايدىل جەمئىيەتىمۇ ئىشتىراك قىلغان. بۇ يىغىننىڭ نامى «رىئاللىق بىلەن ئازىز ئوتتۇرسىدىكى غەرب ۋە شەرق مۇناسىۋەتلەرى» دەپ ئاتالغان. غەننۇشى ئۆز سۈرىدە: «بىز ھوقۇقنىڭ كۆپ قىسىمىنى ئالغان ۋاقتىمىزدا خاتا مۆلچەر بىلەن ئاپتىمىز. يەنى بىز كۆپ سانلىققا ئېرىشتىق دېكىنلىك بىلەن بىزنى سۈپۈرۈۋەتەلەيدىخان ئاز سانلىق سەرخىللارنىڭ ۋەزىنگە سەل قاراپتىمىز» دېدى. ئۇ يەنە: «مۇرسىنى سايىلغان 51% كىشىلەر كۈچ- قۇۋۇھەت ۋە سالىقىدىن ئايىلغانلار ئىكەن. مۇرسىيغا ئۆكتە قوپقان 49% كىشى بولسا قاتتىق كۈچ (يەنى مال، تەشۈقات، ئەدلilik، ساقچى، ئازارمىيە، ئىقتىساد، ئەدەبىيات-سەنئەت، نۇپۇر ئىگىلىرى قاتارلىق يوقىمايدىخان قاتتىق مەنپەئەت) كە تولغانلار ئىكەن» دېگەننىمۇ قوشۇپ قويدى.

يَا خَلِيلَ النَّبِيِّ مَاسْلَاشْتُرُوقْ وَالسَّاق
— هَسْمِكَهْ قَا لَاثْ (١)

- قوزالنمۇ ماسلاشتۇرۇۋەلساق ياخشى.
1- رەسىمگە قاراڭ (رەكىمىزنىلا ئۆزگەرتىمىستىن، دەرخنىڭ شاخلىرى ياكى ئوت-چۈپلەر بىلەن ئۆزىمىزنى ئوراپ، بىر قاراپلا ئادەم ئىكەنلىكىمىزنى بىلەلمىكۈدەك دەرىجىدە جىسمىمىزنىڭ شەكلىنى ھەم ئۆزگەرتىمىز.

ئەسکەرتىش: دەرخ شاخلىرىنى ئورىغاندا، شاخلارنىڭ ئېگىزلىكىنى بېشىمىزنىڭ ئېگىزلىكىدىن ئاشۇرۇۋەتەسلىكىمىز كېرەك. 2- رەسىمگە قاراڭ)

راز ۋېدچىك بولۇشنىڭ شهرتى:

راز پیدا کنیاڭ كۆزى ياخشى كۆرۈشى، قۇللىقى ياخشى ئاڭلىشى ۋە بۇرنى سەزگۈر بولۇشى، كۆرگەن نەرسىلىرىنى ئەستە ساقلاش قابىلىيەتى ئۈستۈن بولۇشى ۋە ئىزنى پەرقەلەندۈرەلمىدىغان بولۇشى (يەنى ئىزغا قاراپ قانچە ئادەم ماڭىدى، ئۇلارنىڭ ئاك ئاشۇشىڭ ۱۸۰ - ۱۸۵ء.

یوئی نېغىرمۇ- يەخىيمۇ: دېمەندەك
ئۇچۇلارنى بىلەلەيدىغان بولۇشى) كېرەك.
ئۇندىن باشقا، ئەقىللەق، جەسۇر،
پىكىرىلىك، تەدېرىلىك، ھەربىي تاكتىكا
ۋە جەڭ تەدېرىلىرىنى بىلىشى، چاققان،
سەۋەرلىك بولۇشى، يەر شارائىستىغا مۇۋاپىق
كىيىنگەن بولۇشى لازىم. مانا بولار
— رازۋەپچىكىلاردا بولۇشقا تېگىشلىك
ئاساسلىق شەرتلىرىدۇر.
مىسال، بىز رازۋېدىكىغا ماڭدۇق. يولدا
بىزگە تاماڭا، تاماق يەنە باشقۇ نەرسىلەرنىڭ
پۇراقلىرى كەلدى. بىز بۇنىڭدىن يېقىن
ئەتراپتا دۈشمەن بارلىقىنى ياكى بۇ يەردەن
(ئاخىرى 4 - بەتتە)

بۇ دېگەنلىك «خەتلەرلىك بولسا راۋىپىدىكا
ۋە باشقا ئەمەللىيەتلەرنى قىلىمايمىز»
دېگەنلىك ئەمەس. بۇ يەردىكى نېگىزلىك
مەسىلە شۇكى، ئەڭ زور تىرىشچانلىقنى
كۆرسىتىپ، قانداقلا بولمىسۇن بىخەتمەر
لىنىيىنى تاللاپ، ئادەم ۋە ماددىي
چىقىمنى ئەڭ زور ئىمكانييەتتە
ئازايىتىشىمىز كېرەك. ئەگەر بىرلا يول
بولۇپ، پەقەت شۇ يولدىنلا كىرىپ راۋىپىدىكا
قىلىشقا مەجبۇر بولۇپ قالساق، بۇ
ھالدا قولىمىزدىن كېلىشىچە سەۋەب
تەدبىرىلىرىنى تۇتۇپ، اللهقا تەۋەككۈل
قىلىپ ئىشىمىزنى داۋاملاشتۇرىمىز.
يوشۇرۇن بولۇش دېگىنىمىز —
رازوپىدىكىغا ماڭغاندا بىز كىرمەكچى بولغان
ئۇرۇننىڭ تەبىئىي مۇھىتىغا قاراپ
يەر شەكلى ۋە رەڭگىگە ماسلاشتۇرۇپ
كىيىنىش. مەسىلەن، بېشىمىز،
يۈزىمىز، گەۋىدە قىسىمىمىز، پۇتىمىز
ھەتتا جۇنۇ سومكىلارنىمۇ مۇھىتقا
ماسلاشتۇرۇشىمىز كېرەك، ئاماڭ بولسا

شکری ٹلمخ

بەندەر و یوسۇزون بۈزۈن، كىرىپ - چىقىشقا رازۋىدكىدىكى «بىخەتەر بولۇش» دېگىنلىمىز — جاپا - مۇسەققىتى كۆپ، ۋاقىتى ئۈزۈن، مۇسًاپىسى ييراق، كۆپ سەۋىر تەلەپ قىلىدىغان بولسىمۇ، ئامال بار چوقۇم بىخەتەر لىنىيىنى تاللاش، يەڭىگىلتەكلىك ياكى قارغۇلارچە قەھرىمانلىققا ئىشىنىپ، خەتلەلىك بولسىمۇ ئاسان ۋە يېقىن لىنىيىنى تاللىماسلىق دېگەنلىكتۇر. مەسىلەن، دۇشمنى رازۋىدكا قىلىشقا كىرىشتە ئىككى يول بار، بىرى، ئاسان يول. بۇ يولدىن ماڭساق تېز كىرىپ - چىقالايىمىز، كىرىپ - چىقىشتا دۇشمن كۆپ

